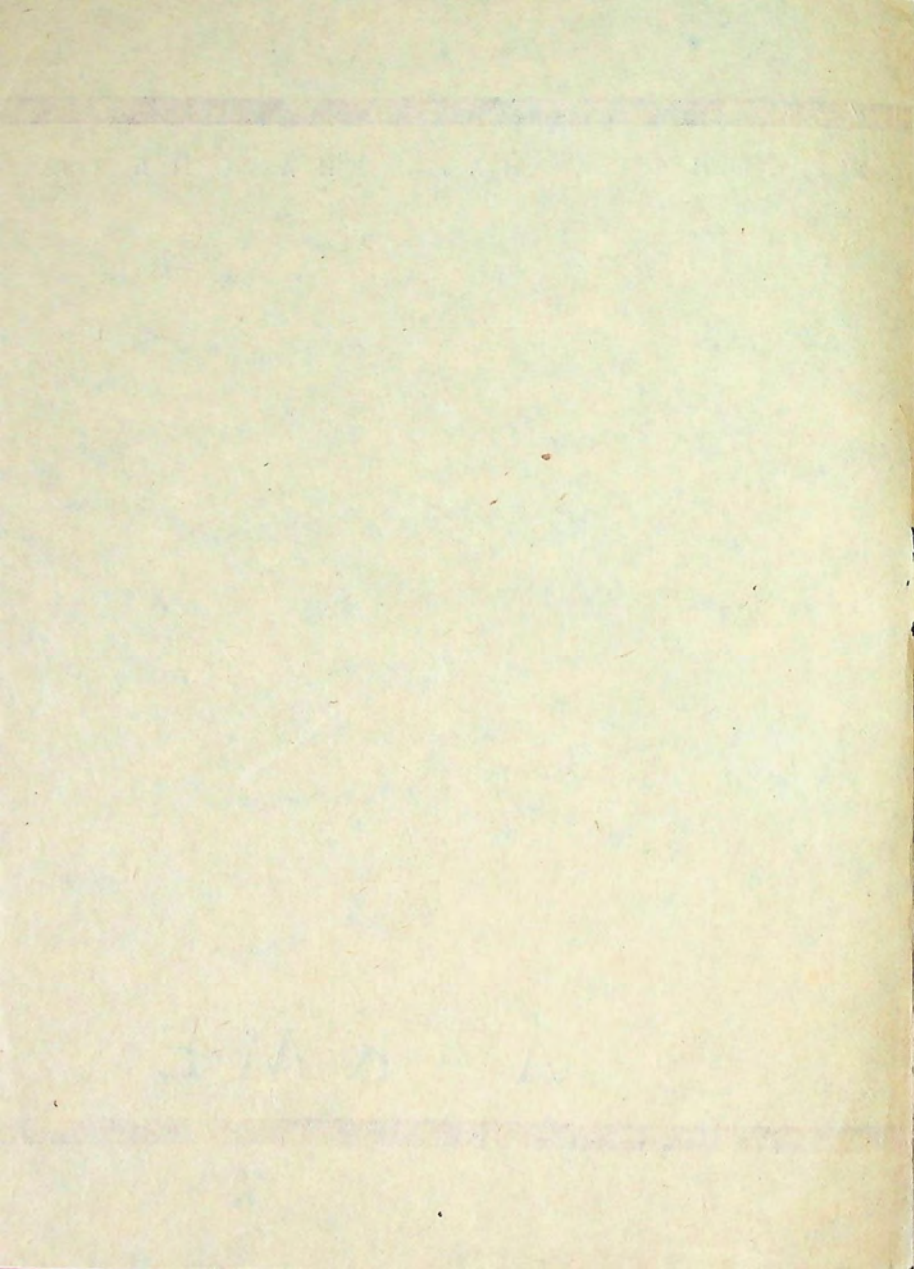

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА

ЛАКМЕ

РУСЕНСКА
НАРОДНА
О П Е Р А

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890806

Л А К М Е

490902

ЛЕО ДЕЛИБ

Композиторът ЛЕО ДЕЛИБ е роден на 21. II. 1836 г. в Сен Жермен дю Вал (Франция). На 12-годишен той постъпва в Парижката консерватория, след завършването на която работи известно време като органист, а по-късно като акомпанятор в лирическата опера.

В 1855 год. бива поставена първата опера на Делиб „Въглища за две су“. В следващите години композиторът става известен като автор на редица оперети, две едноактни комични опери и други по-незначителни произведения.

От 1865 до 1872 г. Делиб работи като хормайстор в Операта. Тук той поставя своя първи балет „Ручей“ (1866), написан в сътрудничество с Делвид и Минкус, а след това „Копелия“ (1870) и „Силвия“ (1876), довели го до композитора широка известност.

Делиб първи сред западноевропейските композитори въвел в балета драматическото начало и обърнал внимание главно на музиката. В този смисъл той се приближава много до балетната реформа на П. И. Чайковски. Не случайно именно Чайковски оценява високо балета „Силвия“ на Делиб. „Това е първия балет, в който музиката съставлява не само главния, но и единствения интерес. Що за прелед, що за изящество, що за мелодическо, ритмическо и хармоническо богатство!“ — пише Чайковски на С. И. Танеев.

Освен балети Делиб съчинява музика към драматични спектакли, създава също така и ред опери, играни в Комичната опера: „Ако бях цар“ (1873), „Жан де Нивел“ (1880) и др.

Най-известната опера на Делиб, ползваща се с популярност и в наши дни, се явява операта „ЛАКМЕ“ (1863). Романтическата екзотика и драматизмът на сюжета, съдържателният лиризм на редица сцени, определят широкия успех на тази опера, обиколила всички оперни театри във света.

Музиката на Делиб се отличава с мелодичност и простота в съчетание с майсторство в оркестрацията, изящество и тънка обработка на детайлите. Делиб по-малко и по-широко от своите предшественици използва (главно в балета) народни мелодии, народни танци — френски, полски, унгарски и др. Той създава музикални образи, тясно свързани с народния бит — оттука идва жизнерадостният характер на неговата музика.

През 1887 год. Делиб бива избран за член на Френската академия и назначен професор по композиция в Консерваторията.

Лео Делиб умира на 16. I. 1891 год. в Париж.

Л А К М Е

опера в 3 действия от Лео Делиб,
либрето от Г. Гондине и Ф. Жило.
Първото представление се е състояло
на 11. IV. 1883 год. в Париж

Д Е Й С Т В У В А Щ И Л И Ц А :

ЦИЛАКАНТА

-- бас

ЛАКМЕ

--- сопрано

ДЖЕРАЛД

— тенор

ФРЕДЕРИК

--- баритон

ЕЛЕН

--- сопрано

РОЗА

--- сопрано

МИСТРИС БЕНТСОН

--- мецо-сопрано

ХАДЖИ

— тенор

МАЛИКА

мецо-сопрано

Постановка:
ЕВГЕНИ НЕМИРОВ

Постановка на танците:
Асен Манолов,
главен балет-майстор

Художник-проектант на декорите:
ЙОН ИПСЕР
от Букурещката опера

Художник-проектант на костюмите:
ЛИДИЯ ЙОВАНЕСКУ
от театър Нотара — Букурещ

Диригент:
ХР. СТАНИШЕВ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ — В гъстия непрогледен тропически лес, на брега на свещената река Ганг, е скрит старинен индуски храм — обител на брамина Нилаканта и неговата дъщеря, младата жрица Лакме. Рано утре, Нилаканта призовава съотечествениците си на въстание против поробителите на Индия — англичаните. Ненавистните завоеватели гнетят народа, оскърбяват неговите свещени, незащитат обичаите на страната. Неуспял Нилаканта, а след него и Лакме да се отдалечат, когато тишината на глухия лес нарушава громък смях. Това са англичани — дъщерята на губернатора Елен, нейната приятелка Роза, гувърнантката мисрис Бентон и съпровождащите ги офицери — годевикът на Елен Джералд и неговият приятел Фредерик. Те проникват зад оградата и с безцеремонно любопитство разглеждат старинния храм. Само предупреждението на Фредерик, че пребиваването в това свещено за индусите място прози чужденеца със смърт, заставя всички незабавно да се отдалечат. Остава само Джералд. Разказа на Фредерик за прекрасната дъщеря на станция брамин, скрита от взора на чужденците, поражда в него желание да види тайнствената жрица. Скрит в гъстите листи на дърветата, той се вслушва в идещите от далечината звуци на девичи гласове, в честото плискане на водата. По реката идат с лодка Лакме и нейната вярна прислужница Майки. Изчаквайки момента, когато Лакме отпраща прислужницата и остава сама, Джералд излиза от своето прикритие. Лакме е поразена — чужденецът проникнал зад оградата на храма очаква сурово наказание. Но страстните любовни слова, с които Джералд се обръща към нея, заставят девойката да забрави своята грехота. Нали по-рано тя от никого не е слушала такива улоителни думи. Но те трябва да се разделят — дочуват се стъпките на връщаният се Нилаканта. Джералд бързо се скрива. Браминът успява да забележи ненавистния пришелец. В своя гняв той се заканва да открие осквернителя на храма и да го убие.

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ: Пазарен площад в голям индуски град. Надвикват се търговци, привличайки минувачи; играят танцьорки, сред пясрага тълпа сноват пресяди и деца. През площада преминават облечени бедно старик и девойка. Това са Нилаканта и Лакме. Старият брамин заповядва на дъщеря си да пее. Той очаква, че гласът на Лакме ще привлече непознатия, проникнал в свещения храм и не се излъгва. Дочул песенето на Лакме, Джералд бързо се отправя към нея. Него не го спират ни предупрежденията на Фред-

рик за опасността, нито звуците на идващия от далече военен марш, напомнящ за това, че английските войски отиват да усмиряват въстаниците издуси. Погълнат от радостта на неочакваната среща, той дори обещава на Лакме да не се бори против нейния народ. Влюбените обкръжава тъпа издуса, доведени от Нилаканта. Браминът нанася на офицера силен удар с нож. Но Джералд не е убит, а само ранен. С помощта на своя предан слуга Хаджи, Лакме отася своя възлюблен в уединена хижа, скрита в дълбокия лес.

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ. — Много дни раненият Джералд прекарва в глухия лес върху легло от трева и листа. Непрестанните грижи на Лакме го връщат към живот. Като през сън той вижда над себе си зелената шага на леса и чувства да се докосват до него нежните ръце на Лакме. Огдалеч се носи песен. Това са влюбени юноши и девойки, отиващи на свещения ручей, където по старинен обичай ще пият от една чаша вода, за да укрепят завинаги съюза на своите сърца. Лакме също се отправя към ручея, за да донесе вода за себе си и своя любим.

Появява се Фредерик. Той предлага на своя другар да се върне в полка, който отива да разгроми въстанието, вдигнато от Нилаканта. За кратко време Джералд се колебае, но накрая решава да послуша Фредерика.

С чаша напълнена със свещена вода, се връща Лакме. Тя забелязва, че в нейно отсъствие Джералд се е променил. Той негърделиво се вслуша в идващите от далече звуци на походния барабан и войничкото песне. Лакме разбира, че е дошел край на нейното кратко-трайно щастие. В отчаяние тя откъсва отровен цвят и го поднася към своите устни. Джералд избягва.

Неочаквано из тъмната съзаклятиница се появява Нилаканта. Той е открил убежището на своята дъщеря и е дошъл да отмъсти на чужденеца. Умиращата Лакме признава на своя баща че е погубена от любовта си към враг на родината. Над тялото на своята дъщеря Нилаканта се кълне безпощадно да отмъщава на ненавистните поробители.

